

De vraag van vele miljarden: de EU-begroting 2010

Afgelopen december heeft het Europees Parlement de definitieve EU-begroting voor 2010 aangenomen. Deze bestaat uit € 141,4 miljard aan vastleggingskredieten en € 122,9 miljard aan betalingskredieten. In dit dossier bekijken wij hoe de begroting van de EU wordt goedgekeurd, waar het geld vandaan komt en hoe het wordt gebruikt.

De belangrijkste uitdaging voor de begroting van dit jaar was het vinden van de financiering van het reeds overeengekomen, maar nog niet gefinancierd economisch herstelplan, dat de EU 2.4 miljard euro zal kosten voor het jaar 2010.

De begroting van 2010 is de laatste begroting die onder het Verdrag van Nice valt. Onder het Verdrag van Lissabon zal het Europees Parlement samen met de Raad beslissen over de gehele EU-begroting. Tot nu toe heeft het EP niet het laatste woord over de 'verplichte uitgaven', zoals de uitgaven met betrekking tot landbouw of internationale overeenkomsten. Het verschil tussen verplichte en niet-verplichte uitgaven verdwijnt onder het Verdrag van Lissabon.

Ook vereenvoudigt het Verdrag van Lissabon de besluitvormingsprocedure en maakt het de langetermijnbegroting - het Meerjarig Financieel Kader - juridisch bindend. Wilt u meer weten? Lees alle secties in ons dossier.

Een jaarlijkse begroting met een kader op lange termijn

In principe wordt er jaarlijks over de begroting van de EU beslist in een procedure waar de Raad en het Parlement bij betrokken zijn. Om de procedure echter te stroomlijnen en een eventuele begrotingscrisis - zoals in 1988, 1993 en 1999 - te vermijden, hebben de instellingen een reeks uitvoerende regels ingevoerd.

De Raad en het Europees Parlement komen een meerjarig financieel kader (de financiële perspectieven) overeen, gebaseerd op voorstellen van de Commissie, dat verscheidene begrotingsjaren overspant en dat maximumbedragen (plafonds) omvat voor elk gebied en de begrotingen samen.

Het huidige meerjarige begrotingskader 2007-2013

Na veel onenigheid, kwamen de overheden van de lidstaten in december 2005 tot een overeenkomst over het komende zevenjarig begrotingskader. Na de overeenkomst met het Europees Parlement in april 2006 bekrachtigde het Parlement een nieuwe interinstitutionele overeenkomst, met inbegrip van een Meerjarig Financieel Kader voor 2007 tot 2013 met een herzieningsmechanisme in 2009.

Het Meerjarige Financiële Kader is georganiseerd in vijf hoofdrubrieken, namelijk:

1. **Duurzame economische groei:** een totaal budget van € 382 miljard voor structurele middelen, onderzoek en onderwijs.
2. **Behoud en beheer van natuurlijke hulpbronnen:** € 371 miljard voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en milieubeleid.
3. **Burgerschap, vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid:** Dit omvat € 107,7 miljard voor 'justitie en binnenlandse zaken'; initiatieven en programma's voor het stimuleren van Europees burgerschap zoals jeugduitwisselingsprogramma's, samenwerkende partnerschappen in het maatschappelijke middenveld en gelden om de 'Europese dimensie' in media en cultuur te stimuleren.
4. **De EU als mondiale partner:** financiering met een waarde van € 49,5 miljard voor ontwikkelingshulp, de bevordering van mensenrechten, buitenlands- en veiligheidsbeleid en het ondersteunen van ontwikkelingen in landen als onderdeel van het EU 'nabuschapsbeleid'.
5. **Administratie** (inclusief vertaaldiensten): dit neemt ongeveer 5,75% van de begroting in beslag, € 49,8 miljard.

De Europese Commissie is het uitvoerende orgaan van de Europese Unie en als zodanig verantwoordelijk voor het uitvoeren van het grootste deel van de begroting van de EU en voor het opstellen van een voorstel voor elke jaarlijkse begroting.

Onder het Verdrag van Lissabon wordt de EU-begroting voor de lange termijn juridisch bindend (voor "tenminste 5 jaar" in plaats van de huidige 7 jaar). De instemming van het Parlement is vereist voor de goedkeuring van de financiële vooruitzichten. Het EP heeft eveneens voorgesteld de huidige financiële vooruitzichten uit te breiden tot 2015 of 2016, zodat de periode van de volgende financiële vooruitzichten overeenkomen met de mandaten van het Parlement en de Commissie.

De EU-begroting onder het Verdrag van Lissabon

Het Europees Parlement zal onder het Verdrag van Lissabon op gelijke voet komen met de Raad inzake de besluitvorming over alle EU-uitgaven. Bovendien vereenvoudigt "Lissabon" de besluitvormingsprocedure en maakt het de begroting op lange termijn, of de 'financiële vooruitzichten', juridisch bindend.

De EU-begroting onder het Verdrag van Lissabon:

- het huidige onderscheid tussen verplichte en niet-verplichte uitgaven verdwijnt;
- het Europees Parlement en de Raad beslissen samen over de gehele EU-begroting (voorheen had de Raad het laatste woord over de verplichte uitgaven);
- de financiële vooruitzichten zullen juridisch bindend worden;
- een enkele lezing in zowel de Raad als het EP gevolgd door een overlegcommissie vervangt twee lezingen in zowel de Raad als het EP.

In 2010 moeten de instellingen het eens worden over de nieuwe regelgeving en een tijdschema voor de uitvoering van de algemene regels van het Verdrag van Lissabon.

De Commissie zal haar ontwerpbegroting voor 2011 in april of mei presenteren. De Raad en het Parlement, de laatste vertegenwoordigd door de begrotingscommissie, zal dan dit voorstel behandelen en in de zomer of vroege herfst onderhandelen. De definitieve begroting zal waarschijnlijk in november worden overeengekomen en formeel worden aangenomen in december.

Europees Parlement neemt EU-begroting voor 2010 aan

Het Europees Parlement heeft de EU-begroting voor 2010 in een tweede lezing aangenomen in Straatsburg in december vorig jaar. Het niveau van betalingen is vastgelegd op € 141,4 miljard aan vastleggingskredieten en € 122,9 miljard aan betalingskredieten. De begroting over 2010 bevestigt de prioriteiten van het EP, met name op het gebied van energie en ondernemerschap.

De begroting voor 2010 hoopt de Europese economie concurrerender te maken en de middelen te verstrekken om alle economische herstelplanactiviteiten die gepland staan voor 2010 te financieren. Het voorstel van de Raad was in eerste instantie € 120,5 miljard en het Parlement verlangde in de eerste lezing een begroting van € 127,5 miljard, beide in betalingskredieten.

Economisch herstelplan

De € 5 miljard die besteed wordt aan het Europees economisch herstelplan heeft betrekking op de jaren 2009 en 2010 en steunt energieprojecten en de ontwikkeling van breedband in perifere gebieden. Toen het vorig jaar werd overeengekomen, was de financiering voor 2010 (€ 2,4 miljard) nog niet geregeld. De EU-instellingen hebben nu overeenstemming bereikt over de financiering ervan: het zal afkomstig zijn uit niet-bestede middelen (vooral voor landbouw en administratie) voor 2009 en 2010 en de lidstaten voegen in totaal € 120 miljoen toe.

Het extra geld voor het herstelplan, tot € 300 miljoen aan noodhulp voor de zuivelindustrie en € 75 miljoen voor de financiering van de ontmanteling van de kerncentrale van Kozloduy in Bulgarije waren punten in de begroting die sterk werden beïnvloed door het Europees Parlement.

De begrotingscommissie van het Europees Parlement is er eveneens in geslaagd om de bedragen die oorspronkelijk voorgesteld werden door de Commissie voor gebieden zoals de financiële dienstverlening, intelligente energie, energieonderzoeklevenslang leren en ondernemerschap te verhogen. Deze vormen prioriteiten van het Europees Parlement.

EU-begroting 2010

- Laatste begrotingsprocedure onder het Verdrag van Nice
- Het meeste geld gaat naar het behoud en beheer van natuurlijke hulpbronnen en duurzame groei
- Het bedrag aan betalingskredieten voor 2010 betreft 1,04% van het EU-bruto nationaal inkomen (BNI)
- De bijdrage per EU-burger is ongeveer € 246 per jaar (of 67 eurocent per dag)
- Administratieve kosten zijn goed voor 6,4% van het totale budget

Waar komt het geld vandaan?

Voor 2010 bedraagt de budgettaire opbrengst circa € 122,9 miljard. Het is afkomstig uit de volgende bronnen:

- het uniforme percentage voor de BTW-middelen (11,35% van het totaal);
- traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen, verzameld door de lidstaten namens de EU), bestaande uit 11,55% van de financiering van de begroting voor 2010;
- BNI-middelen: 75,94% van de begroting is afkomstig van nationale bijdragen aan de EU-begroting op basis van het nationaal inkomen van elke lidstaat;
- overige inkomsten.

Het betalingscijfer voor 2010 bedraagt 1,04% van het EU-bruto nationaal inkomen (BNI), dus onder het afgesproken plafond van 1,24% van het BNI.

EU-meerjarenbegroting

Tijdens de hoorzitting van de Poolse kandidaat-commissaris voor begroting Janusz Lewandowski werd de komende herziening van de financiële vooruitzichten 2007-2013 behandeld. Volgens het Europees Parlement zou deze periode kunnen worden verlengd tot 2015 of 2016, om het op deze manier te laten overeenkomen met de termijnen van de Commissie en het Parlement.

"Een verlenging van de huidige financiële vooruitzichten is een van de vele mogelijke oplossingen voor de financiële vooruitzichten, maar het is niet de enige", antwoordde Lewandowski op de suggestie. Lewandowski herhaalde het standpunt van de voorzitter van de Europese Commissie José Manuel Barroso dat het na de presentatie van de nieuwe EU-strategie 2020 - gepland voor juni 2010 - zou moeten besloten worden.

Hoe zit het met de 'netto contributies'?

In 2010 wordt er verwacht dat Duitsland zo'n 19.6% aan de inkomsten van de EU bijdraagt, gevolgd door Frankrijk (18%), Italië (13,9%), het Verenigd Koninkrijk (10,4%) en Spanje (9,6%).

Debatten over de begroting richten zich veelal op hoeveel landen aan de EU geven en hoeveel zij weer terug ontvangen (hun 'netto contributies'). Hierover ontstaan vaak discussies. Sommige lidstaten zouden in nettoterminen per hoofd van de bevolking veel meer bijdragen dan andere landen en deze nettobetalers zouden minder van de EU en haar beleid (landbouwbeleid, regionaal beleid) profiteren dan anderen.

Het tegenover elkaar stellen van 'contributies' en door een land terug ontvangen middelen, die een 'netto balans' opleveren, is echter een moeilijke en controversiële berekening. De redenen hiervoor zijn:

1. Een deel van de begroting wordt aan hulp besteed (de EU is de werelds grootste hulpgever) of ondersteuning aan ontwikkelingslanden en komt dus niet 'terug' bij welk EU-land dan ook. Bovendien komt ook het geld dat aan de administratie van de EU door de EU-instellingen wordt besteed, niet ten goede aan een enkel land maar dient alle EU-lidstaten. Deze uitgaven zijn gezamenlijk goed voor 13% van de totale uitgaven van de EU.
2. Een groot aantal door de EU ondersteunde projecten zijn internationale projecten. Op papier gaan de gelden naar het land waar het project wordt beheerd, wat een vertekend beeld geeft.
3. EU-fondsen kunnen worden gebruikt voor het meefinancieren van projecten, zoals bijvoorbeeld een project voor de infrastructuur in een minder ontwikkelde regio, en de EU-fondsen kunnen dan in de berekening worden meegenomen als een toekenning aan het land waar die regio zich bevindt. Om het project echter te kunnen invoeren (zoals een weg of toeristisch project) kunnen bedrijven uit andere EU-landen contracten krijgen, waardoor werkgelegenheid wordt geschapen en de economie in een ander land wordt gestimuleerd.
4. De verdeling van douaneheffingen (die deel uitmaken van de opbrengsten van de EU): deze worden op de plaats van binnenkomst geheven en bij de bijdrage van dat land gerekend maar ze worden feitelijk betaald door de consument die het product koopt. Een voorbeeld hiervan zijn goederen die vanuit de havens van Antwerpen en Rotterdam over heel Europa worden gedistribueerd.
5. Tenslotte is de EU een gemeenschap die solidariteit tussen de leden nastreeft. In de inleiding van het Oprichtingsverdrag stellen de leden zich garant om de "eenheid van hun economieën te versterken en hun harmonieuze ontwikkeling zeker te stellen door de verschillen die tussen de verschillende regio's bestaan, te verminderen..." Een herverdeling van middelen is dus een bedoeld onderdeel van Europese project.

Wat gebeurt er na de goedkeuring van de begroting?

De Europese Commissie is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de begroting van de EU tijdens het begrotingsjaar. De fondsen van een bepaald jaar moeten juridisch in het zelfde jaar worden besteed of worden vastgelegd. In bepaalde omstandigheden kunnen zij echter naar volgend jaar worden overgedragen. Tot september van het begrotingsjaar kan de Commissie voorstellen voor het wijzigen van de begroting doen.

Hoewel de Commissie politiek verantwoordelijk is voor de uitvoering van de begroting van de EU, worden meer dan 80% van alle fondsen eigenlijk geleid door de nationale autoriteiten en agentschappen op nationaal niveau. Het Europees Parlement heeft er daarom op aangedrongen dat de nationale overheden meer politieke verantwoordelijkheid moeten nemen over hoe de gelden in hun landen worden beheerd.

De Commissie heeft de verplichting om over de uitvoering van de begroting te rapporteren door de rekeningen van het voorafgaande jaar en een verklaring van activa en passiva aan de Raad en het Parlement voor te leggen.

Het Parlement is de enige instelling die door de verdragen wordt gemachtigd om kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de begroting van de EU te verlenen. De kwijting is het besluit waarmee het Europees Parlement de begrotingscyclus van een bepaald jaar afsluit. Het Parlement baseert zijn kwijtingsbesluit op aanbevelingen van de Raad en op het jaarverslag van de Europese Rekenkamer.

Het doel is om de nauwkeurigheid van het begrotingsbeheer te verifiëren. De kwijting vertegenwoordigt het politieke aspect van de controle van de begroting en het "bevrijdt" de instelling van zijn verantwoordelijkheid voor het beheer van een bepaalde begroting.

De kwijtingsprocedure kan één van de volgende drie resultaten veroorzaken: het verlenen, het uitstellen of het weigeren van de kwijting. Het uitstel en vervolgens de weigering om kwijting aan de Commissie voor de begroting van 1996 te verlenen, stond centraal in het aftreden van de Commissie Santer in maart 1999.

De begrotingscommissie houdt zich bezig met de wijziging van de begroting en de begrotingscontrole commissie volgt de uitvoering van de begroting op en bereidt een verslag over de kwijting voor.

De kwijtingsprocedure begint met een presentatie van een verslag van de Rekenkamer aan de begrotingscontrolecommissie. In april 2009 verleende het Europees Parlement de Europese Commissie kwijting voor de begroting van 2007. De begrotingscontrolecommissie volgt ook de uitvoering van de begroting op door middel van hoorzittingen met diverse Commissarissen die voor speciale beleidsterreinen met aanzienlijke begrotingen verantwoordelijk zijn.